

HISTORIAN KOE 18.9.2017 HYVÄN VASTAUKSEN PIIRTEITÄ

Tutkintoaineen sensorikokous on hyväksynyt seuraavat hyvän vastauksen piirteet.

Oppimisen arvioinnin perusteina ovat historian oppiaineelle ominaiset taidot ja ajattelutavat, opetussuunnitelman mukaisten sisältöjen hallinta ja historian keskeisten käsitteiden asianmukainen ja täsmällinen käyttö. Arvioinnin kohteena on myös kokelaan kyky tulkita ja arvioida kriittisesti historiallisia lähteitä, tehdä niistä itsenäisiä päätelmiä ja vertailla historiallisia kysymyksiä koskevia tulkintoja ja ottaa niihin perustellusti kantaa.

Vastauksista käy ilmi, että kokelas ymmärtää eri aikakausien luonnetta ja osaa suhteuttaa oman aikansa ongelmia ja muutosprosesseja historiallisiin yhteyksiinsä. Hän osaa operoida historian keskeisillä käsitteillä, joita ovat aika, muutos ja jatkuvuus sekä syy-yhteyksien hahmottaminen. Aineistotehtävissä hän osaa arvioida ja hyödyntää tekstejä ja visuaalisia aineistoja kriittisesti. Pohdintatehtävissä ja tiedollisia ristiriitoja sisältävissä tehtävissä kokelas osoittaa ymmärtävänsä historialliseen tiedonmuodostukseen liittyvän tulkinnallisuuden sekä syy-yhteyksien monitahoisuuden ja kompleksisuuden. Kokelas osaa arvioida menneisyyden ihmisen toimintaa ja ilmiöitä kunkin ajan omista lähtökohdista sekä osaa erottaa ne nykyajan näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan valmiuteen rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia sekä kykyyn erottaa olennainen ja epäolennainen tieto toisistaan.

Oheinen taulukko on tarkoitettu arvostelutyön avuksi, ja siinä otetaan erityisesti esiin myös taitotavoitteisiin liittyvät vastausten ulottuvuudet. Sarakkeissa esitetyt kuvaukset ovat esimerkinomaisia.

Tehtäväkohtaisissa hyvän vastauksen piirteissä arvostelukriteerit on annettu kaksiporraisesti eli hyvälle ja kiitettävälle vastauksille. **20 pisteen tehtävissä hyvät vastaukset ovat 7–13 pistettä ja kiitettävät 14–20 pistettä, 30 pisteen tehtävissä vastaavasti 11–20 ja 21–30 pistettä.**

	0	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä
<i>Tietojen oikeellisuus ja olennaisuus; käsitteellinen täsmällisyys</i>	Ei lainkaan tehtävässä edellytettyä tietoa. Tehtävä on ymmärretty virheellisesti.	Niukkasisältöinen tai sisältää paljolti epäolennaisuuksia. Käsitteiden kovin puutteellista hallintaa. Vastaa vain osittain tehtävään.	Verraten täsmällistä ja tehtävään hyvin kohdentuvaa tietoa. Käsitteiden hyvää hallintaa.	Täsmällistä tietojen ja käsitteiden hallintaa. Olennaisia ja aiheen kannalta mielekkäästi rajattuja tietoja.
<i>Analyyttisyys, loogisuus, perustelevuus</i>	Jäsentymätön, sekava. Väitteet vailla perusteluja.	Niukasti perusteita esitetyille väitteille. Heikosti erittelevää aiheen tarkastelua. Luettelomainen tai epäselvä rakenne.	Väitteille verraten hyviä perusteluita. Aiheen tarkastelu johdonmukainen, vaikka paikoitellen puutteita. Joiltakin osin analyttinen.	Hyvin analyttinen yleisote. Väitteillä hyvät perustelut ja aiheen tarkastelu johdonmukaista ja argumentoivaa.
<i>Kriittisyys, moniperspektiivisyys, kyky arvioida ja soveltaa tietoja</i>	Ei minkäänlaisia (lähde)kriittisiä huomioita eikä järkiperustaista tietojen arviointia tai soveltamista. Ei merkkejä eri tulkintojen tai vaihtoehtojen pohdintakyvystä.	Heikkoja merkkejä lähdekriittisyydestä. Joitain satunnaisia heikkoja merkkejä eri näkökulmien ja tulkinnallisuuden pohdinnasta. Kyky soveltaa tietoja on heikosti havaittava.	Paikoitellen hyvää (lähde)kriittistä pohdintaa ja hyviä tulkintoja. Joitain hyviä esimerkkejä moniperspektiivistä otetta edustavasta ajattelusta. Joitain merkkejä tietojen arviointikyvystä ja soveltamiskyvystä.	Terävä ja oivaltava (lähde)kriittinen ote. Moniperspektiivistä punnittua pohdintaa. Tietojen arviointia ja soveltamista monin paikoin.

OSA I

1. Antiikin aikakauden päättyminen (20 p.)

Hyvässä vastauksessa kokelas käsittelee joitakin seuraavista perusteluista: kansainvaellukset 400-luvulla ja niiden myötä tapahtuneet aluemenetykset erityisesti lännessä, kristinuskon nouseminen ainoaksi sallituksi uskonnoksi ja siihen liittyneet tapahtumat, mm. Platonin akatemian lakkauttaminen Ateenassa, Rooman valtakunnan jakaantuminen Itä- ja Länsi-Roomaan, Länsi-Rooman romahtaminen 400-luvun loppupuolella, viimeisen lännen keisarin viraltapano vuonna 476 ja valtakunnan hallinnon sekä kaupunkikulttuurin rappeutuminen erityisesti 500-luvulla Roomaa ja Italiaa tuhonneiden sotien vuoksi.

Kiitettävässä vastauksessa kokelas osoittaa ymmärtävänsä, ettei siirtymä antiikista keskiaikaan tapahtunut yhden yksittäisen tapahtuman vuoksi, vaan oli pitkä prosessi. Kokelas käsittelee yllä esitettyjä tekijöitä osana tätä prosessia ja hahmottaa siirtymän antiikista keskiaikaan pitkäkestoisena tapahtumaketjuna. Kaupunkikulttuurin taantuminen oli yksi tärkeä osa antiikin päättymistä. Kokelas voi myös perusteltujen näkemysten avulla kyseenalaistaa käsityksen antiikin loppumisesta 500-luvun loppuun mennessä – esimerkkejä jatkuvuudesta ovat muun muassa Bysantti, latina ja kristinusko.

2. Moderni elämäntapa (20 p.)

Hyvässä vastauksessa kokelas esittelee joitain havaitsemiaan modernin elämäntavan piirteitä videosta, esimerkiksi seuraavia: Kaupungin liikenne on vilkasta, ja useat eri liikennevälineet kuljettavat niin ihmisiä kuin tavaroitakin. Kadut ovat leveitä, ja niiden varsilla on runsaasti erilaisia liikkeitä, kuten kauppiaita ja kahviloita. Kaduilla liikkuu runsaasti väkeä, ja osa ihmisistä on kaupungilla viettämässä vapaa-aikaansa, esimerkiksi konsertissa. Naisen aseman muutoksesta kertovat esimerkiksi työssäkäynti, osallistuminen julkiseen elämään ja naisen rooli kuluttajana.

Kiitettävässä vastauksessa videon ilmiöt liitetään teollistumisen yhteiskunnallisiin seurauksiin:

kokelas havaitsee useampia modernista elämäntavasta kertovia piirteitä (porvariston aseman vahvistuminen, elintason nousu, vapaa-ajan lisääntyminen) ja tuo esiin, että kaupungilla ei liikuta pelkästään asioilla vaan siellä kulutetaan aikaa ja tavataan muita kaupunkilaisia. Kokelas voi pohtia modernin elämäntavan käsitteen monitulkintaisuutta, myös modernin elämäntavan negatiivisia puolia.

3. Kylmän sodan päättyminen (20 p.)

3.1.

Hyvässä vastauksessa kokelas osoittaa ymmärtävänsä, että Itä-Saksan (DDR:n) poliittinen tilanne oli hyvin jännittynyt kylmän sodan loppuvaiheessa. Toisessa kuvassa itäblokin kommunistijohtajat halailevat toisiaan ja tilanne näyttää olevan vakaa, ja toisessa kuvassa itäsaksalaiset odottavat pääsyä länteen. Neuvostovallan aikana DDR oli toisaalta ollut koko sosialistisen blokin mallimaa mutta toisaalta erittäin sulkeutunut, ja matkustusosoikeuden rajoittaminen oli itäsaksalaisille keskeinen syy kommunistijärjestelmään kohdistuvaan kasvavaan kritiikkiin.

Kiitettävässä vastauksessa syksyn 1989 tapahtumia kuvataan ja analysoidaan prosessina. Kuvien välittämä viesti on ristiriitainen, vaikka ne ovat samalta syksyltä. Ymmärretään, että DDR:n tilanteeseen vaikutti koko itäblokissa kasvava tyytymättömyys hallitsevia kommunistijärjestelmiä vastaan. Kuvassa Honecker ja Gorbatšov näyttivät vahvoilta, mutta heitä molempia itse asiassa uhkasi järjestelmän heikkeneminen ja vallan menettäminen. DDR vietti 40-vuotisjuhlansa, ja kommunistinen johto yritti käyttäytyä niin kuin ei mitään olisi tapahtumassa. Mutta kun Unkari alkusyksyllä 1989 avasi rajansa Itävaltaan, kymmeniätuhansia itäsaksalaisia lomamatkalaisia pakeni sitä kautta Länsi-Saksaan (BRD). Samana syksynä mielenosoitukset voimistuivat, kunnes Berliinin muuri murtui marraskuun 9. päivänä. Tapahtumat syksyllä 1989 johtivat DDR:n lakkauttamiseen ja Saksan yhdistämiseen.

3.2.

Hyvässä vastauksessa mainitaan keskeisiä taustatekijöitä, kuten Neuvostoliiton epävakaa poliittinen ja taloudellinen tilanne, jonka saivat aikaan Gorbatšovin *glasnost* (poliittinen vapautuminen) ja sille esimerkin antanut Puolan kriittinen solidaarisuusliike. Kylmän sodan valtataistelu sekä maassa että avaruudessa johti 1980-luvun alussa Neuvostoliiton ja koko itäblokin hankalaan taloudelliseen tilanteeseen. Gorbatšov salli Itä-Euroopan vapautumisen eikä estänyt kansannousuja.

Kiitettävässä vastauksessa on eritelty kylmän sodan päätymisen syitä Gorbatšovin kautta. Kiitettävässä vastauksessa käsitellään yksityiskohtaisemmin joitain keskeisiä kylmän sodan päätymiseen johtaneita tapahtumia itäblokissa: esimerkiksi kiellettyä puolalaista ammattijärjestöä Solidarnośćia ja sen vahvaa johtajaa Lech Walesaa tai Unkarin vuodesta 1988 nopeasti edistynyttä markkinataloutta. Myös koko itäblokin poliittiset prosessit syksyllä 1989 käsitellään: Tšekkoslovakian samettivallankumous, Romanian verinen vallanvaihdos ja DDR:n tapahtumat, jotka johtivat Berliinin muurin murtumiseen. Vaikka pääsy kylmän sodan loppettamiseen oli neuvostojärjestelmän romahtaminen, kiitettävässä vastauksessa on myös syytä esitellä esimerkkejä länsivaltioiden osuudesta, esimerkiksi Reaganin hallinnon kilpavarustelu ("Tähtien sota") ja presidentti Reaganin "Purkakaas tämä muuri"-puhe Berliinissä 1987.

4. Ajattelun murrosaika Suomessa (20 p.)

4.1.

Minna Canth näkee naisen aseman alistettuna. Nainen halutaan Raamattuun vedoten pitää perinteisessä roolissa, jota Canth vertaa orjan asemaan. Hän vaatii naisille vapautta ja tasa-arvoa vedoten siihen, että tämä hyödyttäisi koko ihmiskuntaa. Canth kritisoi perinteistä käsitystä naisellisuudesta, koska se ei hänen mielestään vastaa sitä, mihin nainen todellisuudessa pystyy. Gustaf Johansson taas katsoo naisen aseman olevan kristinuskon ja luonnon määräämä. Hän näkee naisen miestä heikompana, minkä vuoksi nainen ei pärjäisi yhteiskunnallisessa toiminnassa. Johansson myös epäilee, etteivät naiset välttämättä tiedä, mitä haluavat.

Kiitettävässä vastauksessa on huomioitu lähdekritiikki: Canth on kirjailija, jonka teksti on julkaistu lehdessä vuonna 1884, Johansson piispa, joka puhuu pappissäädyille seuraavana vuonna. Realistinen kirjallisuus oli yleensä foorumi, jossa yhteiskunnallisia epäkohtia käsiteltiin. Kiitettävässä vastauksessa puheenvuoroja tarkastellaan yhteiskunnallisessa kontekstissaan.

4.2.

Kokelas on ymmärtänyt, että 1800-luvun jälkipuoli oli Suomessa yhteiskunnallisen kehityksen aikaa.

Hyvässä vastauksessa kuvataan joitain ilmiöitä esimerkkeinä yhteiskunnallisen ajattelun murroksen näkymisestä, esimerkiksi seuraavia: joukkojärjestäytyminen ja kansalaisyhteiskunnan synty, yhteiskunnalliset liikkeet, säännöllinen valtiopäivätoiminta ja ensimmäisten puolueiden muodostuminen, sääty-yhteiskunnan murtuminen ja luokkayhteiskunnan synty, talouden uudistukset ja taloudellisen toimeliaisuuden kasvu, kunnallishallinnon uudistus, koulutus.

Kiitettävässä vastauksessa analysoidaan useampia ilmiöitä pohtien, miten ne ilmentävät ajattelun murrosta. Vastauksessa on ymmärretty, että 1800-luvulla Suomi muuttuu vähitellen kansalaisyhteiskunnaksi. Kansalaisjärjestöt kehittyivät vaikutuskanaviksi. Eurooppalaisten kansanliikkeiden leviäminen Suomeen, esimerkiksi naisasialiike ja työväenliike.

5. Ruotsi suurvaltana (20 p.)

Hyvässä vastauksessa kokelas tarkastelee Ruotsin suurvalta-aseman ja siihen johtaneiden sotien vaikutusta valtakunnan suomalaisten alamaisten elämään vähintään kahdesta näkökulmasta. Mahdollisia näkökulmia ovat mm. luterilaisen puhdasoppisuuden nousu ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten kirkkokurin kiristyminen, ankarat rangaistukset ja noita-vainot; sotien vaikutus demografiaan väestönottojen, sotilaiden mukana levinneiden sairauksien ja maatilojen autioitumisen (veronmaksukyvyyn menettämisen) vuoksi; suurvaltasotien taloudelliset vaikutukset, mm. talonpoikien verorasituksen kiristyminen. Kasvava suurvalta tarvitsi tehokkaampaa hallintoa, mikä näkyi muun muassa koulutuksen kehittymisenä.

Kiitettävässä vastauksessa kokelas ajoittaa suurvalta-aseman syntyminen 30-vuotiseen sotaan ja käsittelee tarkemmin suurvaltakauden vaikutusta eri säätyihin. Kokelas tarkastelee edellä esitettyjä kehityskulkuja monipuolisemmin ja tuo esiin asioiden eri puolia, esimerkiksi että verorasituksen kasvusta huolimatta ratsumiehen kuninkaan armeijaan varustanut talonpoika saattoi saada verovapauden. Sodat mahdollistivat joillekin myös yhteiskunnallisen aseman nousua ja vaurastumista. Muun muassa aatelisten asema vahvistui ja vauraus kasvoi sotien vuoksi. Porvariston asemaan vaikutti merkantilistinen säätely, esimerkiksi tapulikaupungit ja tervamonopoli.

6. Maailman kulttuurialueet (20 p.)

Hyvässä vastauksessa kokelas osoittaa ymmärtävänsä, mitä kulttuurin ja kulttuuri-identiteetin käsitteillä tarkoitetaan. Valitsemastaan kulttuurialueesta kokelas mainitsee joi-takin kulttuurialueelle yhteisiä kulttuurisia piirteitä, esimerkiksi uskonnollisia, filosofisia, et-nisiä, poliittisia sekä ajattelu- ja toimintatapoihin liittyviä, sekä tarkastelee myös mahdollisia aluetta kulttuurisesti erilaistavia tekijöitä. Kokelas perustelee arvioitaan esimerkein.

Kiitettävässä vastauksessa kulttuurialuetta yhdistäviä ja erottelevia tekijöitä pohditaan syväl-lisemmin ja yksityiskohtaisemmin liittäen ne tarkasteltua kulttuurialuetta muovanneisiin historiallisiin tapahtumiin, esim. sotiin, valloituksiin, kolonialisaatioon. Kiitettävässä vastauk-sessa kysymystä tarkastellaan selkeästi sekä yhtenäiskulttuurin että monikulttuurisuuden näkökulmista. Vastauksessa on pohdittu myös kulttuuripiirien rajoja.

OSA II

7. Euroopan kauppasuhteet ja maailmantalous (30 p.)

7.1.

Hyvässä vastauksessa ilmenee, että Atlantin yli kuljetettujen orjien määrä pääosin kasvoi koko ajanjakson aikana ja 1600-luvun alussa suurimman osan orjista kuljettivat portugalilaiset, kun taas 1700-luvulla kuljetusosuudet jakautuivat pääosin portugalilaisten, brittien ja ranskalaisten kesken. Erojen syitä voidaan pohtia siirtomaanomistusten näkökulmasta: Isolla-Britannialla oli huomattavat siirtomaanomistukset Amerikassa, ja portugalilaiset loivat jo 1500-luvun alusta alkaen laajan siirtomaavallan Etelä-Amerikkaan. Siirtomaissa käytettiin mustia maatiloilla orjatyövoimana.

Kiitettävässä vastauksessa kokelas osoittaa ymmärtävänsä muun muassa, että brittilaivojen orjakuljetukset kasvoivat määrällisesti hyvin suuriksi 1700-luvun jälkipuoliskolla. Ranskalaiset alkoivat osallistua orjien kuljetuksiin laajemmin vasta 1700-luvulla. Hollantilaisilla oli 1600-luvun puolimaissa verraten suuri rooli orjien laivaamisessa.

Vastauksessa voidaan pohtia Ison-Britannian nousua globaaliksi merimahdiksi 1600- ja 1700-luvulla. Se syrjäytti ranskalaiset ja hollantilaiset kauppa- ja laivastomahtina.

Hollannin kauppamahti oli suurimmillaan 1600-luvulla. Espanjalaiset eivät koskaan olleet merkittävä kauppamahti laajoista siirtomaistaan huolimatta.

7.2.

Hyvässä vastauksessa ymmärretään, että kauppasuhteet syntyivät löytöretkien myötä. Eurooppalaiset alistivat Amerikan alueet siirtomaikseen. Amerikkaan vietiin etenkin orjia. Aasiassa käytiin kauppaa tasaveroisemmin sikäläisen väestön kanssa. Aasiasta tuotiin muun muassa mausteita.

Kiitettävässä vastauksessa voi esimerkiksi mainita, että Aasiassa Kiina ja Japani rajoittivat eurooppalaisten kauppiaiden toimintaa. Intiaan syntyi eurooppalainen siirtomaavalta, mutta paikallinen valtarakenne säilyi rinnalla. Amerikasta tuotiin muun muassa tupakkaa, sokeria ja puuvillaa, Aasiasta kankaita. Atlantille muodostui kolmiokauppa.

7.3.

Hyvässä vastauksessa mainitaan esimerkiksi, että Eurooppaan virtasi Amerikasta jalometalleja, mikä laajensi rahataloutta Euroopassa. Eurooppaan tuotiin ylellisyystuotteita ja uusia viljelykasveja, toisaalta eurooppalaisia tuotteita ostettiin muualle. Kaukokauppa loi Euroopassa suuria omaisuuksia.

Kiitettävässä vastauksessa nostetaan esille, että eurooppalaisten kauppareitit loivat eurooppalaisen maailmanvallan perustan. Sekä tavaroiden että ihmisten liikkuvuus lisääntyi. Etenkin Ison-Britanniassa, Ranskassa ja Hollannissa kauppiasluokka rikastui, mikä lisäsi sen yhteiskunnallista painoarvoa aatelin kustannuksella. Euroopan vaurastuminen näkyi elintasossa ja rakentamisessa.

8. Kylmän sodan alku (30 p.)

8.1.

Piirroksessa viitataan Berliinin saartoon ja itäisen miehitysvyöhykkeen kasvavaan merkitykseen. Koko Berliini otetaan karhun (Neuvostoliiton) syleilyyn, mikä ennustaa seuraavana vuonna tapahtunutta kaupungin saartoa ja ilmasillan rakentamista läntisten miehitysvyöhykkeiden huollon turvaamiseksi. Kuvassa läntiset miehitysvyöhykkeet (Länsi-Berliini, jossa Yhdysvaltojen, Ranskan ja Britannian liput) on esitetty paljon pienempinä ja ahtaammalla olevina kuin Neuvostoliiton valvoma itäinen vyöhyke. Ainoa huoltotie Länsi-Berliiniin on sulkeutumassa karhun kynsien välissä.

8.2.

Hyvässä vastauksessa kummankin historiallisen asiakirjan keskeiset erot mainitaan. Sähkeeseen Trumanille Churchill pelkää Neuvostoliiton vaikutusvallan kasvua Itä-Euroopassa ja erityisesti, että se johtaa Neuvostoliitolle myötämielisten hallitusten muodostamiseen näissä maissa. Hän viittaa myös Neuvostoliiton varustautumiseen suhteessa länsiliittoutuneiden aloittamaan joukkojen aseistariisuntaan. Stalin puolestaan vetoaa Neuvostoliiton toisessa maailmansodassa tekemiin uhrauksiin, jotka hänen mielestään olivat monikertaisia läntisten valtioiden uhrauksiin nähden. Siksi hänen mielestään kysymys ei ole laajentumispolitiikasta vaan Neuvostoliiton alueen turvaamisesta.

Kiitettävässä vastauksessa kokelas analysoi historiallisten asiakirjojen eroja. Churchill ja Stalin katsovat tilannetta eri näkökulmasta kylmän sodan kynnyksellä. Churchillin pelko Neuvostoliiton vaikutusvallan kasvusta oli aiheellinen, koska Itä-Eurooppaan oli syntymässä sosialististen kansandemokratioiden ketju. Toisaalta Stalinin lausunnossa Neuvostoliiton tekemistä uhrauksista on tietty perä, vaikkakin Itä-Euroopan satelliittivaltioiden synnyn oikeuttaminen sillä perusteella voidaan kyseenalaistaa. Lähdekritiikki: Churchill kirjoittaa sähkeessä liittolaisilleen. Stalinin teksti on julkinen puhe.

8.3.

Hyvässä vastauksessa tuodaan esiin keskeisiä piirteitä voittajavaltioiden suhteissa. Niihin vaikuttivat mm. Jaltan huippukokouksessa sovitut Saksan miehitysvyöhykkeet ja Pariisin rauhansopimus 1947. Kylmän sodan synty johtui voittajavaltioiden ideologisista erimielisyyksistä. Saksan jako asetti voittajavaltiot kilpaileviin leireihin. Berliinin saarto oli Neuvostoliiton vastatoimi Marshall-avulle. Käytännössä kahden Saksan valtion synty 1949 sinetöi kylmän sodan leirit.

Kiitettävässä vastauksessa suhteet, niiden syyt ja seuraukset, analysoidaan yksityiskohtaisemmin: esimerkiksi rauhansopimus Saksan kanssa jäi solmimatta, mikä oli kylmän sodan kriisien keskeinen aihe, ja Länsi-Saksan jälleenrakennus tehtiin Yhdysvaltojen avustuksella (Marshall-apu). Kokelas analysoi tarkemmin Berliinin saartoa ja kaupunkiin järjestettyä ilma-siltaa, joka konkreettisesti osoitti läntisten voittajavaltioiden tiukan asenteen Länsi-Berliinin puolustamiseen. Ideologiset erot olivat kylmän sodan taustalla.

9. Suomen itsenäisyyden synty (30 p.)

9.1.

Postikortissa kuvataan ensimmäisen sortokauden jälkeistä tilannetta, jolloin Venäjän kotka on joutunut kääntymään pois Suomesta. Suomi-neito on onnistunut lakiin turvaamalla säilyttämään oman autonomisen asemansa, joka sille oli luvattu. Kokelas voi tehdä vertailun Edvard Iston maalaukseen, joka kuvaa tilannetta sortokauden aikana ja josta Ragnhild Sellén on saanut inspiraation omaan työhönsä.

9.2.

Venäjän voi katsoa tunnustaneen Suomen itsenäisyyden useasta syystä. Ensinnäkin sillä ei maailmansodasta johtuen ollut sotilaallista voimaa estää Suomen irtautumista. Voidaan myös ajatella, että vastavuoroisesti Suomen toivottiin täten tunnustavan Venäjän bolsevisti-hallituksen. Kyse oli Pietarin turvallisuudesta ja pelosta, että valkoisen Suomen armeija hyökkäisi kaupunkiin, mikä toivottiin vältettävän tällä toimenpiteellä. Venäläiset sosialistit uskoivat myös vallankumouksen leviämiseen vähitellen Suomeen, joten porvarillista Suomen tasavaltaa pidettiin Venäjällä väliaikaisena ratkaisuna. Kokelas voi myös viitata Neuvostoliiton aikana esitettyyn tulkintaan luottamuksellisista suhteista naapurivaltioiden välillä (esim. Luottamus-elokuva, jossa painotettiin Neuvosto-Venäjän hyväntahtoisuutta).

Kiitettävässä vastauksessa edellä mainittuja tekijöitä on käsitelty laajemmin ja analytyttimmin, esimerkiksi bolsevikkien periaate kansojen itsemääräämisoikeudesta, ”eroaminen yhdistymistä varten”.

9.3.

Hyvässä vastauksessa kokelas osoittaa ymmärtävänsä Suomen ja kansainvälisen poliittisen tilanteen peruslähtökohdat. Suomi ajautui vuoden 1918 alussa sisällissotaan, jonka aikana hallitusmuodon säätäminen olisi ollut mahdotonta. Myös sisällissodan jälkeen Suomessa vallitsi erimielisyys siitä, tulisiko maan olla tasavalta vai kuningaskunta. Niin sanottu kuningasseikkailu ja Saksan häviö 1. maailmansodassa mahdollistivat tasavallaisen hallitusmuodon kirjoittamisen.

Kiitettävässä vastauksessa kokelas käsittelee edellä mainittuja tekijöitä tarkemmin. Itsenäisyysjulistus määritteli Suomen tasavallaksi. Vastauksessa tulee ymmärtää selkeästi kansainvälisen tilanteen (mm. maailmansodan) merkitys Suomen aseman kehitykselle. Kokelas voi myös pohtia perustuslain säätämisen vaatimuksia eli riittävän yksimielisyyden saavuttamista eduskunnassa, mikä ei ollut mahdollista ennen vuotta 1919.